

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
Факультет медичний
Кафедра сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол № 9 «13» 11 2024р

Голова вченої ради,

проректор з науково-педагогічної роботи

 Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Роль первинної ланки охорони здоров'я у
профілактиці захворювань та її взаємодія із
системою громадського здоров'я»**

Освітньо-професійна програма
Галузь знань
Спеціальність
Рівень вищої освіти
Мова навчання
Статус дисципліни
Обсяг дисципліни

Громадське здоров'я
22 Охорона здоров'я
229 Громадське здоров'я
Другий (магістерський)
українська
вибіркова
90 год / 3 кредити

Київ – 2024

ЗМІСТ

	ст.
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Структура навчальної дисципліни	7
7. Самостійна робота	8
8. Виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання <i>(за необхідності)</i>	9
9. Перелік питань для підсумкового контролю	9
10. Методи навчання	10
11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	10
12. Рекомендований бібліографічний список	12

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Роль первинної ланки охорони здоров'я у профілактиці захворювань та її взаємодія із системою громадського здоров'я», є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» спеціальності 229 «Громадське здоров'я».

Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Найменування показників	Опис		
1. Загальна характеристика дисципліни			
Галузь знань	22 Охорона здоров'я		
Спеціальність	229 Громадське здоров'я		
Спеціалізація (за наявності)			
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)		
Мова навчання	українська		
Кількість годин	90 годин		
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС		
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання			
	очна денна	очна вечірня	заочна
Рік підготовки	перший	-	перший
Семестр	другий	-	другий
Лекції	18	-	4
Практичні	36	-	10
Семінарські	-	-	-
Лабораторні	-	-	-
Самостійна робота	36	-	76
Вид контролю	Залік	-	Залік

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна «Роль первинної ланки охорони здоров'я у профілактиці захворювань та її взаємодія із системою громадського здоров'я» має теоретичну і практичну спрямованість, зорієнтована на оволодіння знаннями, вміннями та навичками щодо взаємодії фахівця з громадського здоров'я з системою первинної медичної допомоги в Україні.

2.2. Мета дисципліни:

Отримання здобувачами вищої освіти системних знань щодо профілактики захворювань при надання первинної медичної допомоги та формування навичок практичної діяльності щодо взаємодії фахівця з громадського здоров'я з працівниками первинної медичної допомоги.

2.3. Завданнями вивчення дисципліни є:

- опанування здобувачами освіти знань щодо організації надання первинної медичної допомоги в Україні;
- формування навичок визначення потреб громади у здоров'ї;
- ознайомлення зі шляхами взаємодії фахівця з громадського здоров'я та

працівників первинної медичної допомоги.

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: «Формування політики громадського здоров'я, його нормативно-правова база», «Концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки», «Основи епідеміології», «Моніторинг та оцінка в системі громадського здоров'я», та інших дисципліни загального та професійного спрямування, які здобувачі вищої освіти опанували на етапах здобуття бакалаврату. Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме, «Епідеміологія неінфекційних захворювань», «Політика зміцнення здоров'я та профілактика неінфекційних захворювань. Промоція здоров'я», «Міждисциплінарні підходи до громадського здоров'я».

3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Відповідно до освітньої програми «Роль первинної ланки охорони здоров'я у профілактиці захворювань та її взаємодія із системою громадського здоров'я» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПР 01. Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

ПР 03. Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

ПР 09. Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

ПР 10. Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Роль первинної ланки охорони здоров'я у профілактиці захворювань та її взаємодія із системою громадського здоров'я» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність: «Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог».

Загальні компетентності:

ЗК 1 «Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу»;

ЗК 2 «Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях»;

ЗК 8 «Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)»;

ЗК 12 «Здатність діяти соціально відповідально та свідомо».

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК 1 «Здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я»;

СК 2 «Здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфер и громадського здоров'я у конкретній ситуації»;

СК 7 «Здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу»;

СК 8 «Здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію».

5. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна структурована за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів, а саме:

– навчального модуля № 1 «Організація надання первинної медичної допомоги в Україні», інтегрованими вимогами до модуля №1 є: надати розуміння особливостям організації первинної медичної допомоги в Україні на засадах загальної практики – сімейної медицини;

– навчального модуля № 2 «Взаємодія фахівця з громадського здоров'я з системою первинної медичної допомоги», інтегрованими вимогами до модуля №2 є: надати розуміння спільних задач і ефективної взаємодії системи громадського здоров'я і первинної медичної допомоги.

Змістовне наповнення програми навчальної дисциплін у таблиця 2.

Таблиця 2.

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
1	2	3
Модуль 1. Організація надання первинної медичної допомоги в Україні		
1.	Первинна медична допомога: визначення та функції.	Визначення та функції ПМД відповідно до регламентуючих документів WONCA та ВООЗ. Моделі систем охорони здоров'я в світі. Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря.
2.	Нормативна база первинної медичної допомоги	Нормативна база ПМД в Україні; правові аспекти діяльності лікаря загальної практики-сімейного лікаря. Організація роботи закладів ПМД. Організація роботи в команді.
3.	Якість первинної медичної допомоги	Якість медичної допомоги. Система управління якістю. Індикатори якості та електронні системи моніторингу якості.
Модуль 2. Взаємодія фахівця з громадського здоров'я з системою первинної медичної допомоги		

4.	Організація профілактики хронічних неінфекційних захворювань.	Глобальна стратегія боротьби з НІЗ (ВООЗ), Національна Програма боротьби з НІЗ: завдання, цілі, компетенції сімейного лікаря.
5.	Сучасні аспекти доказового скринінгу.	Основи політики скринінгу в Європі. Перелік рекомендацій робочої групи з профілактики (USPSTF). Класи USPST та рекомендації для практики.
6.	Нормативні документи з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення	Основи законодавства України з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення. Клінічні настанови з ведення психічних, неврологічних розладів та розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин, у закладах охорони здоров'я. загального профілю / первинної медичної допомоги (програма ВООЗ - mhGAP).
7.	Організація контролю за розвитком і станом здоров'я дітей.	Імунопрофілактика. Організація медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років.

6. Структура навчальної дисципліни (навчально-тематичний план викладання дисципліни)

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семі-нарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
Модуль I							
1.	Первинна медична допомога: визначення та функції.	14	4	-	4	6	-
2.	Нормативна база первинної медичної допомоги	10	2	-	4	4	-
3.	Якість первинної медичної допомоги	10	2	-	4	4	-
	МКР№1	1	-	-	1	-	-
Усього кредитів / годин за модулем I		/35	/8	-	/13	/14	-
Модуль II							
4.	Організація профілактики хронічних неінфекційних захворювань.	16	4	-	6	6	-
5.	Сучасні аспекти доказового скринінгу.	16	2	-	6	8	-
6.	Нормативні документи з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення	10	2	-	4	4	-
7.	Організація контролю за розвитком і станом здоров'я дітей.	10	2	-	4	4	-
	МКР№2	1	-	-	1	-	-
Усього кредитів / годин за модулем II		53	10	-	21	22	
Підсумковий контроль		залік	2	-	-	-	-

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Заочна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивід. робота
Модуль I							
1.	Первинна медична допомога: визначення та функції.	12	2	-	-	10	-
2.	Нормативна база первинної медичної допомоги	14	-	-	2	12	-
3.	Якість первинної медичної допомоги	8	-	-	-	8	-
	МКР№1	2	-	-	-	2	-
Усього кредитів / годин за модулем I		/36	/2	-	/2	/32	-
Модуль II							
4.	Організація профілактики хронічних неінфекційних захворювань.	14	2	-	-	12	-
5.	Сучасні аспекти доказового скринінгу.	12	-	-	2	10	-
6.	Нормативні документи з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення	12	-	-	1	10	-
7.	Організація контролю за розвитком і станом здоров'я дітей.	12	-	-	1	10	-
	МКР№2	2	-	-	-	2	-
Усього кредитів / годин за модулем II		/50	/2	-	/4	/44	-
Підсумковий контроль		залік	2	-	-	-	-

7. Самостійна робота

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг СР (годин)		
		денна форма	вечірня форма	заочна форма
1.	Тема 1. Первинна медична допомога: визначення та функції. 1.1. Визначення та функції ПМД відповідно до регламентуючих документів WONCA та ВООЗ. 1.2. Моделі систем охорони здоров'я в світі. 1.3. Кваліфікаційна характеристика та компетенції лікаря загальної практики-сімейного лікаря.	6	-	10
2.	Тема 2. Нормативна база первинної медичної допомоги. 2.1. Нормативна база ПМД в Україні; правові аспекти діяльності лікаря загальної практики-сімейного лікаря. 2.2. Організація роботи закладів ПМД. 2.3. Організація роботи в команді.	4	-	12
3.	Тема 3. Якість первинної медичної допомоги. 3.1. Якість медичної допомоги. 3.2. Система управління якістю.	4	-	8

	3.3. Індикатори якості та електронні системи моніторингу якості.			
4.	Тема 4. Організація профілактики хронічних неінфекційних захворювань. 4.1. Глобальна стратегія боротьби з НІЗ ВООЗ. 4.2. Національна Програма боротьби з НІЗ: завдання, цілі, компетенції сімейного лікаря.	6	-	12
5.	Тема 5. Сучасні аспекти доказового скринінгу. 5.1. Основи політики скринінгу в Європі. 5.2. Рекомендацій робочої групи з профілактики (USPSTF). Класи USPST та рекомендації для практики.	8	-	10
6.	Тема 6. Нормативні документи з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення. 6.1. Основи законодавства України з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення. 6.2. Клінічні настанови з ведення психічних, неврологічних розладів та розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин, у закладах охорони здоров'я загального профілю / первинної медичної допомоги (програма ВООЗ - mhGAP).	4	-	10
7.	Тема 7. Організація контролю за розвитком і станом здоров'я дітей. 7.1. Імунопрофілактика. 7.2. Організація медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років.	4	-	10

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та оцінювання. Індивідуальне завдання з певної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни, які є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

8. Виконання контрольних робіт для здобувачів заочної форми навчання

Виконання контрольної роботи є важливим елементом навчального процесу за заочною формою навчання, оскільки підготовка та виконання завдань контрольної роботи дозволяє самостійно оволодіти освітньою програмою навчальної дисципліни в міжсесійний період.

Тематика контрольних завдань, вимоги до підготовки, виконання, звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни у окремі Методичні рекомендації, які є елементом Навчально-методичного комплексу

дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

9. Перелік питань для підсумкового контролю

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкового контролю відповідно до зазначеної у навчальному плані форми (*залік*) розробляються провідним викладачем кафедри згідно із тематичним планом робочої програми навчальної дисципліни, є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

10. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на семінарських заняттях* обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодівати культурою толерантності.

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проектів (проектування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені

П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, модульні контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних, лабораторних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок, захист історії хвороби. Для здобувачів очної денної форми навчання кожен модуль завершується модульною контрольною роботою.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: усний залік, письмовий залік, диференційований залік, усний іспит, письмовий іспит, тестування, захист проєктів тощо відповідно до специфіки й особливостей дисципліни, що вивчається.

Приклад шкали оцінювання

Поточний контроль									Залік	Сума
Модуль 1				Модуль 2						
T1	T2	T3	МКР№1	T4	T5	T6	T7	МКР№2		
15	10	10	20	15	10	10	10	20		
120									80	200

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення кожного модуля для галузі знань 22 Охорона здоров'я, становить 200, у тому числі за поточну навчальну діяльність 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю 80 балів (на підставі листа МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014).

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ЄCTS оцінками

ЄCTS	Оцінка	Оцінка у національній шкалі	для галузі знань 22 Охорона здоров'я
A (відмінно)		5 (відмінно)	93-100
B (дуже добре)		4 (добре)	87-92
C (добре)			81-86
D (задовільно)		3 (задовільно)	70-80
E (достатньо)			60-69
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання		2 (незадовільно)	35-59
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням			1-34

Загальний розподіл балів за результатами навчання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/екзамен	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

12. Рекомендований бібліографічний список

12.1. Нормативно-правові акти:

12.1.1. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Стаття 35-1. Первинна медична допомога. Доступ за посиланням: https://kodeksy.com.ua/osnovi_zakonodavstva_ukrayini_pro_ohoronu_zdorovya/35-1.htm

12.1.2. Наказ МОЗ України від 05.08.2013 № 686 «Про зміни до довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників». Доступ за посиланням: https://zakononline.com.ua/documents/show/39056_39056

12.1.3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 р. № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги». Доступ за посиланням: <https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-19032018--504-pro-zatverdzhennja-porjadku-nadannja-pervinnoi-medichnoi-dopomogi>

12.1.4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 26.01.2018 № 148 «Про затвердження Примірного табеля матеріально-технічного оснащення закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які надають первинну медичну допомогу». Доступ за посиланням: https://moz.gov.ua/uploads/0/4141-dn_20180126

12.2. Основна література

12.2.1. Матюха, Л.Ф., Колесник, П.О., Svab, I., & Katich, M. (2022). Сімейна медицина. Ужгород. 692 с.

12.3. Додаткова література

12.3.1 Starfield & Shi Health Policy 2002 Доступ за посиланням: https://drmed.org/wp-content/uploads/2022/04/2002_HP_Starfield.pdf

Лист перегляду (актуалізації) робочої програми навчальної дисципліни

№	Висновок щодо актуальності РПНД*	Дата перегляду	№ протоколу кафедри	Підпис викладача	Підпис гаранта ОПП	Підпис завідувача кафедри

*У колонці «Висновок щодо актуальності РПНД» зазначити висновок кафедри, щодо перегляду (актуалізації): *актуалізовано; необхідно внести зміни у такі розділи (із їх зазначенням); внесені зміни у розділ; замінено сторінки №; тощо.*